

# KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY  
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p><b>Predplatná cena :</b> Na celý rok -- 4 koruny -- hal. Na pol roka -- 2 " -- " Na štvrt' roka -- 1 " -- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : <b>Dr. ALEXANDER ERNSZT,</b> páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : <b>JÁN MOLNÁR.</b></p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

## Hor' sa ľudáci!

Gróf Karol Khuen-Héderváry predstavil svoju vládu 24. januára krajinskej snemovni vyslancov a veľmožov. Prijatie tejto peknej vlády bolo na oboch miestach len také, ako si ho zaslúžila. Veď keď povážime, z akých mužov zostavená je Khuenová vláda, musíme uznať, že privítanie jej v zákonodarstve nemohlo byť inakšie.

V predošlom čísle uverejnili sme mená nových ministrov, teraz zaoberáme sa s nimi v krátkosti trochu bližšie. Záleží nám totiž na tom, aby náš ľud náležite poznal tých ľudí, ktorí poverení sú z Viedne, aby spravovali osudy krajiny Uhorskej.

Noví ministri vťahli v pondelok jeden za druhým do krajinskej snemovne, ako capy do zabradly. Nad týmto zriedkavým pohľadom rozhorčení vyslancovia vítali ich výkrikami: vlastizradcovia! Oni ale natolko sú tvrdej kože, že usmievali sa i nad najväčšími urážkami a sadli si komótno do ministerských fotelov.

Sedel tam a pomikával jednostajne hlavou chýrny finančný minister Ladislav Lukács. Tento už pod starými liberálmi hral zvláštny zástoj ako finančný minister a vyznačil sa nadovšetko tým, že uviedol do života účastinársku spoločnosť Triednej Lutrie. Z toho podniku má síce aj štát osohu niekoľko millionov korún ročite, pôvodca tohoto vyžieračstva ľudu ale tiež prišiel pri tom na svoje, bo ako hlavný správca tohoto nemravného obchodu fahal cez dlhé roky riadny veľký plat. Uhoň ľud v nádeji výhry kupoval žreby tejto nemravnej lutrie a nebadal,

že k hlavnému trefferu zriedka prichádza majiteľ lózov, na ktorých vypísané stoja mená Lukács a Hazai. Hovorí sa, že tie hlavné treffery vyhráva samá účastinárska spoločnosť Triednej Lutrie, jejžto zakladateľom a hlavným správcom bol minister Lukács.

V ministerskom foteli sedel si ďalej známy starý liberál Karol Hieronymi. Za odhlasovanie a prevedenie cirkevno-politických zákonov nikto tak ohnive nebojoval, ako Hieronymi. Už vtedy bol ministrom obchodu. Teraz aj sotva prišiel znovu k tomuto ministerstvu, ešte sa teda ani nezohrial v úrade, už začína robiť liberálne poriadky. Miláčkov vtísa krom stupného riadu do úradov, že ukrivďuje s tým zaslúžených starších úradníkov, o to nedbá jeho zkamenelé liberálne svedomie.

Berziáni a židovskí vigéci s úľubou hľadeli na červený fotel ministerstva orby, na ktorom rozťahoval sa gróf Béla Serényi, tento známy miláček vigécov a semalov. Ako tento muž zastávať bude hospodárske záujmy Uhorska, to je hádka, ktorú ani on sám rozlúštiť nevie.

Dr. Franc Székely sedel až vo dvoch červených foteloch, bo je on ministrom pravosúdia a dočasným ministrom náboženstva a verejnej výučby. Veľkú chybu má ale krása tohoto dupovaného ministra, ponevác je on hlavný majster proti každému náboženstvu sprisahaných freimaurerov a k tomu dľa mena priznáva sa ku náboženskej sekte unitárov. Od kedy v Uhorsku panuje ústavný život, ministrom kultu, náboženstva a výučby bol tu vždy katolík. Teraz už aj toto právo katolíkom vykrútili z ruky freimaureri a liberáli.

Nie zle vynímal sa v včerenom kresle minister honvédstva, generál a nekďajší žid Samu l *Hazai*, ktorý predtým čuval na meno Hohenwald. Netrúfame, že by honvédska armáda pyšná bola na túto akvizíciu liberálov. Či medzi honvédstvom není súcejšieho na ministerstvo? Museli práve žida posadiť do kresla honvédskeho ministerstva? Žid a honvédminister! To posiaľ ešte nikdy nepredchádzalo v dejinách Uhorska. Samuel *Hazai* ako honvédminister hrozná urážka je pre celú honvédsku armádu.

Pri vítaní novej vlády smutný zástoj hral v snemovni ministerpredseda gróf Karol *Khuen-Héderváry*. Politické stránky snemovne dostatočne znajú tohoto starého liberála. V neslýchanom rozčulení vyslancov sotva vedel k prečítaniu odovzdať kráľovský reskript o jeho vymenovaní, Podobne sa mu viedlo pri prednesení jeho mnoho spomínaného programu vládneho. Programm tento jak mnoho on sám ho spomínal, tak málo obsahuje. Sú v ňom iba samé frázy liberálne, ktorým už vopred nemôže veriť žiadon vážny politik. Nadovšetko to neprekvapí nikoho, čo je hlavným základom tohoto programu: že totiž pod *Khuenom* na celom obore verejného života panovať budú zas liberáli.

Proti tejto potiticekej katastrofe ničeho nedá sa prítomne previesť v krajinskom sneme. *Khuen-Héderváry* aby vládu svoju upevnil a zaopatril si i v sneme podporu, v spoločnosti s *Tiszom* ide založiť novú politickú stranu a dajú jej velavýznamné meno: **strana reformy**, *Khuen* a *Tisza* reformujú teda všetko na liberálne kopyto. Dľa tejto reformy vypíšu a prevedú nové voľby; dľa tejto reformy vyhodí nové dane; dľa tejto reformy soštatnia náboženské školy; dľa tejto reformy pozbavia katolícku cirkev jej majetkov, dľa tejto reformy Uhorsko zaplaví židovstvom z Galicie a konečne dľa tejto liberálnej reformy ožobračený ľud nútiť budú k vyvandrovaní do Ameriky.

Na toto počínanie *Khuena* a *Tiszu* pospolitý ľud nesmie sa ľahostajne dívať. Hroby liberálov otvárajú sa síce a driapu sa z nich mrtvoly neslávne zkonalých vyžieračov ľudu. Netreba sa ich ľakať.

**Onedlho vypíšu snád' nové voľby.**

Judašskou mzdou, trúnkom, násilienstvom a klamstvom vábiť budú voličov liberáli. Sebapo-

vedomý ľud ale nech neide viac na bitunok liberálov.

V každom volebnom okrese nech bezodkladne začne pohyb, každý samostatný volič, *aby tam zvíťazil jedine kandidát s programom kresťanskej ľudovej strany.*

**Popíšme mena všetkých tých, ktorí si žiadajú kandidáta kresťanskej ľudovej strany a pišme aj na kanceláriu ľudovej strany v Budapešti IV., Ferencz József-rakpart 27., aby nám poslali spoľahlivého kandidáta.**

Hor sa horliví ľudáci! Kto s nami cíti, nech s nami bojuje za víťazstvo kresťanskej ľudovej strany! **Nech žije kresťanská ľudová strana!**

### Kresťanská ľudová strana svojmu vodcovi.

Gróf *Ferdinand Zichy* vodca kresťanskej ľudovej strany snemovej a katolíkov Uhorska s koncom minulého roku doplnil osemdesiaty rok blahonosného života svojho Kresťanská ľudová strana z tej príležitosti 18. januára holdovala svojmu vodcovi a venovala mu skvostne vystavené album s podobyznami všetkých doterajších krajinských vyslancov, ktorí posiaľ bojovali pod zastavou tohoto katolíckeho veľikáša. Oslavovanie toto bolo vrelé a najúprimnejšie, bo natchnuté braterskou láskou, ktorá členov strany tejto spája na základe kresťanskej pravdy pod vodcom, kolo ktorého sdužujú sa prítomne všetci verní katolíci Uhorska. Gróf *Ferdinand Zichy*, jeho meno a osobnosť sú zastava, ktorá prítomne a v budúcnosti spájať bude okolo seba všetkých jejichž programom je rozkvet kresťanskeho Uhorska.

Priebeh slávnosti tejto bol nasledovný:

V hlavnom meste sdržujúci sa vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, menovite: *Štefan Rakorszky*, *Béla Rakovszky*, *Jozef Farkas*, *Mikuláš Zboray*, *Augustín Ochaba*, *Franc Buzáth*, *Pavel Kovács*, *Georg Szmrecsányi*, *Karol Hencz*, *Koloman Brestyenzsky*, *Alexander Ernst*, *Emil Gyuriss*, *Štefan Adamovics*, *Alexander Karácsonyi*, *Julius Jánoky-Madocsányi* a poče ni vonkajší členovia 18. januára o 11. hodine predpoludním shromazdili sa v paláci oslavovaného jubilanta a odovzdali mu rodinnými odznakmi grófskej famílie ozdobené, umelecky shotovené skvostné al-

bum s podobyžňami doterajších krajinských vyslancov ľudáckych, ako dar kresfanskej ľudovej strany snemovej

Krajinský vyslanec Franc Buzáth oslavovaneho vodcu z tejto príležitosti pozdravil nasledujúcou rečou :

Milostivý Pane! Milý vodca náš! K oslavovaniu osemdesiateho skvelého dňa výročitého narodenín tvojich prišli sme sem my, ktorí tak blízko stojíme ku tvojemu šlachetnému srdcu, ktorí v politickom smýšľaní jedni sme s tebou, ku komu viažu nás vrele úcty a lásky. Z príležitosti radostného osemdesiateho výročitého dňa tvojich narodenín tolko kviefa uznania, pochvaly a oslavy složili k tvojim nohám a toľko vavrinom ovinuli tvoje čelo, že snáď môžeme povedať, že sme sa opozdili, bo všetko zkosili pred nami a nám neostalo len strnisko. Máme my ale ohradenú zahrádku, v ktorej len my sbierať môžeme kvietka a toto je neposkvrnená hrud' našej povďačnosti, oddanosti, najvyššej úcty a vrelej lásky. Nekonečnou radosťou totiž preplnené je naše srdce, že prozretdelnosť božská zo zvláštnej milosti dopriala ti dosiahnuť tak vysokého veku, akým len málo mužov honosí sa a povedať môže o sebe, že od koliečky až po dnes, cez celý život v ničom si sa nezmenil, ten si dnes, ktorým si bol po všetky časy, zmužilým obrancom katolíckej cirkvi a verným synom vlasti, za ktorú i žalár musel si podstúpiť. Nezvábil ňa zmenený duch terajšej doby, bo tvoj prostý, otvorený charakter mužský, živí sa z kresfanského ducha. Apoštolským duchom natchnutý osvelluješ posvätnú pôdu vlasti, ztráča nad skvelými tradíciami minulosti a udržujúcich pre pokolenia budúcností všetkých časov.

Keď patríme na priebeh politického účinkovania tvojho, s radosťou musíme konštatovať, že ono nebolo bez prajných výsledkov, bo už posiaľ dosiahli sme značných úspechov. Treba nám ale ešte mnoho pracovať, brániť a vydobívať. Tvoj vznešený príklad však a duch tvoj obrovský sú nám pramene nevyčerpatelnej sily a nech aj akokoľvek zmenia sa verejné pomery, my vždy tí ostaneme, ktorí pod vodcovstvom tvojim boli sme v minulosti a nezvratne ostávame prítomne.

Milostivý Pane! Vojenské odznaky víťazoslávnych vojov rimanských ozdobné boly orlom s

rozpiatými krídlami. Podobne ozdobené sú aj naše prápory, len že orlom ty si na nich milostivý Pane! Oko tvoje ako orla, hľadá do slnca, krídla tvoje povzniesly ňa k nebesám a ako rimanské orly viedol si nás od víťazstva k víťazstvu. Príde čas — a bodaj by čím neskoraj nastal — keď prestaneš krídlami hýbať a z výsky zpusťíš sa do hĺbky. Však ale len vtedy budeš sa vo výšinách ponášať. Bo tvoje meno oplakávať bude naša krajina a ku drahým pozostatkom tvojim putovať budú všetcia, aby láske ku vlasti, múdrosti, sebazapreniu a obeťavosti naučili sa od teba, jehožto meno do knihy dejín krajinských a zarovnak aj do knihy života už včul vypísané je na večné veky. (Tak je! Vsestranné éljen!)

Gróf Ferdinand *Zichy* hlboko dojatý odpovedajúc na toto pozdravenie vyzdvihol doslovne ;

Ja chválu vzdávám všemohúcemu Bohu, že ma s vami obdaril ráčil. To mi je k najväčšiemu uspokojeniu, bo cez celý život môj viedly ma tie isté zásady, ktoré vy zastupujete, Mám tú pevnú nádej, že prozretdelnosť božská, ako Uhorsko posiaľ neopustila, neopustí ho aj v budúcnosti. Za pozdravenie vaše prijmite moje srdečné vďaky.

Vyslancovia kresfanskej ľudovej strany opustili na to svojho vodcu za hlučných ovácií.

## Z krajinskej štatistiky.

Krajinský štatistický úrad skončil spracovanie dát sosbieraných počas všeobecného popisu ľudu roku 1900. Skoro desať rokov trvala táto práca. V desiatich hrubých sväzkoch spracované bolo všetko, čo sa na štatistiku Uhorska a krajín, patriacich pod korunu svätošťefanskú, pofahuje. Na základe tejto práce môžeme si utvoriť obraz o panujúcich etnografických, kultúrnych a hospodárskych pomeroch obyvateľstva uhorskej ríše. A zbadáme chyby a nedostatky, ktoré sa vo vývine každodenného života ukazujú. Takto sa môžeme zo štatistiky v každom ohľade orientovať.

V prvom rade sa dozvieme, že počet krajinského obyvateľstva sa stále rozmnožuje. Roku 1900. spočítané bolo v Uhorsku skoro 17 miliónov obyvateľov, vzrast obyvateľstva posled-

ných 20 rokov činí skoro 14%. Bár na vzrast obyvateľstva neprajne účinkovalo hromadné vysťahovanie. Na vidiekoch, kde vysťahovanie dosiahlo veľkých rozmerov, bol vzrast obyvateľstva pomerne malý, oproti tomu na iných vidiekoch jako v stolici peštianskej, bol vzrast obyvateľstva pomerne veľký. Následkom vysťahovania sa práceschopných mužských vykazuje štatistika na Horniakoch, menovite v Šariši, v Spiši a v Abauji o 90.225 viac žien než mužských. Lebo naši rodáci, keď sa odhodlajú na ďalekú cestu za more, tu doma nechajú svoje rodiny; veď oni nechcú hľadať novú vlasť, lež len nový a hojný zárobok. Po dlhší alebo kratší čas trvajúcej próbe, už či sa táto podarí alebo nie, vrátia sa naši krajani späť do svojej starej vlasti, ku svojim milým rodinám. Tí mužskí, ktorí za širým morom v potu tváři svoj chlieb vyhľadávali, pri popise krajinského obyvateľstva chybovali.

Štatistika ďalej vykazuje, že mladí ľudia nižšie 15 rokov tvoria 35.6%, a starí vyše 60 rokov len 7.6% veškerého obyvateľstva. Z tohoto nasleduje, že pomerne veľmi málo ľudí dožije u nás vysoký vek a pomerne mnoho ľudí zahynie už v mladom veku. Vdov je takmer trikrát viac než vdovcov. Toto možno z čiastky tak vysvetľovať, že sú mužovia vždy mladší než sú ženy a starší obyčajne skôr skončí zemskú púť; ale aj iné okolnosti hrajú tu zásto, menovite, že muž má ťažší zápas o živobytie, ktoré povinný je svojej rodine zaopatriť, ale na váhu padá aj to, že medzi mužskými je primerane viac výstupníkov a ľudí, ktorí nemierne žijú.

Čo sa náboženstva týče, katolíci tvoria najväčší percent. V samom Uhorsku je 48.7 percentov katolíkov, zarátajúc aj Horvatsko a Slavóniu činia katolíci 51.5 percentov. Protestantov je v Uhorsku 21.9 percentov, grécko-katolíkov a pravoslávnych 24 percentov a židov 4.9 percentov. Ale najlepšie rozmnožujú sa židia (19 percentov), potom rímsko-katolíci (12.5 percentov), reformáti (9.4 percentov) a najmenší je vzrast u grécko-katolíkov a pravoslávnych (7.2 percentov).

Ohľadom materinskej reči najviac je Maďarov (51.4 percentov) potom nasledujú Rumuni (16.6 percentov), Nemci (11.9 percentov), Slováci (11.8 percentov), Srbi (2.6 percentov), Rusíni (2.6 percentov), Horváti a iní (1.1 %).

Jako v živote jednotlivca, podobne aj v živote národa veľmi vážny zásto hrá zdravie. Len zdravý, práceschopný človek môže byť užitočným členom ľudskej spoločnosti. Mrzáci sú viac-menej utisknutí na pomoc a podporu iných. Čo sa telesného zrania týče, uvádza štatistika veru smutné dáta. V Uhorsku je 19.377 slepých, 25.445 hluchonemých, 29.840 bľých a 17.117 choromyselných. Medzi mrzákami tvoria mužskí väčší percent než ženské a dľa náboženstva najviac choromyselných je medzi židmi. Keďby sme dôkladnejšie prezreli štatistické dáta, jako sú tieto v otáznom diele podrobne uvedené, poznajúc životné pomery, mohli by sme uzatvárať, že na jednom alebo druhom vidieku v tom alebo inom spoločenskom kruhu čo môže asi byť príčinou klesania zdravotného stavu.

Krom spomenutých dát obsahuje štatistika výkazy pofahujúce sa na všetky životné okolnosti, na vývin národohospodárskych odvetví. Poskytujú takýto obraz súčasne upozorňujeme na chyby a nedostatky, ktoré odstrániť, poľahke nahradíť treba. Takto sa stanú štatistické výkazy užitočnými pri zostavení programu pofahujúceho sa na prácu za verejné záujmy. Naša štatistika poskytuje veru veľký material ku takémuto programu; mnoho ťažkých úloh čaká na rozriešenie, mnoho práce treba nám vykonať na každom poli verejného života, aby sme na ceste pokroku napredovali. Ale ku tomuto sú potrebné pokojné pomery, potrebné je, aby ustavičná kríza neprekážala prácu a nestavala v cestu neodolateľné prekážky. Za takých okolností, jaké teraz panujú, nemožno rátať, že sa štatistické výkazy v blízkej budúcnosti prajnejšie zmenia.

## Shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ľudu.

Katolícka Ľudová Jednota nepolitizuje. Naša politika je jedine obrana katolíckej cirkvi, nášeho náboženstva a mravné i duševné pozdvihnutie veriaceho ľudu pospolitého. V tomto záleží naša politika a ona je opravde kresťanská a statočná. Táto kresťanská a statočná politika vede nás výlučne pri našich shromaždeniach. Proti tejto politike teda žiadon liberálny slúžny

alebo iný úradník politický nemá práva zakročiť. My nebúrime ľud, lež ho vyučujeme, pomáhame mu k zemskému blahobytu a za to povďačná má nám byť každá vrchnosť, nie že by sa opovážila nás prenasledovať, alebo zakazovať naše shromaždenia. Horliví vodcovia a členovia Katolíckej Ludovej Jednoty preto nepretržene pokračujú a pokračovať budú v shromaždeniach. Také shromaždenia, dľa najnovších správ vydržiavaly nasledujúce obce:

**Jác**z (Nitr. stol.) Horliví veriaci obce Jác, Teszér, Kuzmic, Vitkóc a Sölgyén impozantné shromaždenie vydržiavali tu 9. januára. Shromaždenie oduševnenou a zápalistou rečou zahájil kaplán Ladislav *Németh*, po čom neúnavný bojovník Katolíckej Jednoty, duchovný topoľčianskej nemocnice pri všestrannom súhlase rečnil o účinkovaní a potrebnosti Katolíckej Jednoty. Nových členov hneď na mieste prihlásilo sa 41.

**Csiffár** (stol. Bars). V obci a vo filiálkach utvorili Katolícku Jednotu 9. januára v shromaždení vo veľkých rozmeroch vydržiavanom. Na shromaždení tomto prítomní boli: Ján Agárdy farár, Julius Letényi organista-učiteľ (Györöd), Franc Erösy učiteľ (Tild), Ida Császár učiteľka, Artúr Lányi árendáš hlavnej kapitule, Franc Ambruška lesník hlavnej kapitule. Vrchnosť zastupoval hlavný slúžny Koloman Gáldy. Shromaždenie zahájil peknou rečou administrátor Ján Bodó. O potrebnosti Katolíckej Jednoty rečnil vyslanec zo strediska Eduard Früchtl. Katolícku Jednotu utvorili jednohlasne a pripojilo sa ku nej hneď na mieste 70 členov. Za miestnych správcov vyvolení sú pre obec Csiffár organista-učiteľ Ján Vajda a pre obec Tild učiteľ Franc Erösy.

Ďalšie shromaždenia vydržiavané boli v obciach:

**Németpereg** (stol. Arad), **Mária-Pócs** (Szabolcs), **Alsóhidegpatak** (Máramaros), **Dárda** (Baranya), **Bodajk** (Fejér), **Dombovár** (Tolna), **Vertesszöllös** (Komárom), **Levelak** (Szabolcs), **Pettárda** (Baranya), **Bátorkesz** (Esztergom), **Rimaszécs**, **Mosonujfalu**, **Ercsi** (Fejér), **Felső-medves** (Vas), **Tapolca** (Zala), **Czik** (Tolna), **Bonyhád**, **Gérce** (Vas).

Čteným členom Katolíckej Ludovej Jednoty dávame s týmto na vedomie, že členovský 1.

sošit na január 1910. najrozmanitejšieho poučného obsahu opustil už tlač a rozposiela sa na všetkých, čo svoje poplatky usporiadali. Bratia katolíci! Vo všetkých obciach organizujme Katolícku Jednotu!

## Mesiac marec sa blíži.

Tento mesiac je venovaný pocte sv. Jozefa tak, ako je mesiac máj venovaný pocte Bohorodičky. Maria bola matka, sv. Jozef ale vychovávateľ Ježiša. A preto sa nedivme, že okrem Marie žiaden svätý nenie vstave toľko vyrodovať od Boha, jako sv. Jozef. Modlitba Jozefa je považovaná od Ježiša za prosbu rodiča, Ježiš živo pamätá aj v nebi na tie mnohé služby, ktoré mu konal sv. Jozef na zemi; a preto Pán Ježiš prechováva k nemu a preukazuje mu tú najväčšiu povďačnosť. V istom smysle rozkazom nám vyprostredkúva sv. Jozef milosti od Ježiša. Sv. Terezia tvrdí, že čo žiadala od Boha skrze prímluvu sv. Jozefa, vždy obdržala. Jednotliví svätí isté milosti môžu vyrodovať; sv. Jozef ale môže všetky milosti vyprostredkovať. Týmto chce Pán Ježiš ukázať, že jako kedysi na zemi, tak i teraz v nebi je poslušný sv. Jozefovi, svojmu predrahemu pestúnovi.

Sv. Alfonz ale vraví: Každému kresťanovi kladiem na srdce, aby veľmi vrúcne ctí sv. Jozefa, lebo i sám som zkúsil, že on je v stave u Boha vyprostredkovať i tie najväčšie dobrodenia. Ešte som nepoznal takého ctiteľa sv. Jozefa, ktorý by nebol pospiechal zo dňa na deň v kresťanskej dokonalosti. Už viac rokov je tomu, že v deň sv. Jozefa zvláštnu milosť prosím od neho, a vždy som bol vyslyšaný. Akože môže kto myslieť na Ježiša a na Mariu bez toho, že by nemyslel na sv. Jozefa.

Sv. Jozef hojne odmeňuje tú dôveru, ktorú k nemu prechováajú dobrí kresťania. Však v sošitoch poctu sv. Jozefa pojednávajúcich sú uverejnené premnohé udalosti, jako nachádza vyslyšanie modlitba sv. Jozefom Bohu prednesená. Jednomu vyrodjuje pokánie sv. Jozef, druhému prajný koniec pravoty, tretiemu povolanie k blahonosnému stavu, štvrtému prospech v podujatí, piatemu vyslobodenie z nebezpečia života atď. Naozaj ešte nikto neobanoval, že sa ku sv. Jozefovi utiekal.

A preto nič není to nápadného, že v katolíckej cirkvi premnohé ústavy, kláštory, celé obce, ba i samá cirkev nachádzajú sa pod ochranou svätého Jozefa.

Keď v Egypte za časov Jozefa, syna Jakubovho hlad zúrila, o almužnu orodoval ľud u kráľa Faraona. Faraon ale povedal: «Idte k Jozefovi; čo vám on povie, to činite». U Jozefa bolo totižto složené zbožie pre Egypt a pre súsedné krajiny.

Tak složil i Boh, tento kráľ nebeský, poklady duchovné do rúk sv. Jozefa, aby našiel pomoc každý, kto sa k nemu utieka. V takej miere bol sv. Jozef bedlivým vychovávateľom božského dieťaťa, v takej miere je bedlivým zástupcom a dobrodincom každého katolíka, ktorý sa k nemu s dôverou obracia.

Chceš-li sa tedy smeriť s Bohom, idť k Jozefovi; chceš-li pospiechať po ceste dokonálosti, idť k Jozefovi; tlačia-li ťa časné starosti, idť k Jozefovi; si-li v nebezpečí tela alebo duše, idť k Jozefovi.

Venujme v mesiaci marci každý deň svätému Jozefovi; však v «Nábožných Vzdychoch» znamenité pobožnosti sa nachádzajú na každý deň marca. Je tam aj deväťdenná pobožnosť ku sv. Jozefovi; je tam nejedna príležitostná modlitba, ba i litanie ku sv. Jozefovi.

Čím vrúcejšie budeme ctíť sv. Jozefa, tým viac pocítíme i mocnú ochranu sv. Jozefa.

L. N., kaplán



## POLITICKÉ CHYRY.

**Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.**

V nedeľu 23. januára kresťanská ľudová strana vo vlastnom kruhu držala poradu, ktorej predsedal gróf Aladár Zichy. Zápisnicu viedol Edmund Beniczky a prítomní boli skoro všetci vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, ako aj početní vonkajší členovia.

Gróf Aladár Zichy zahajil poradu rečou v ktorej povedal: Od poslednej porady našej značná zmena nastala v politickom rozpolžení. Vymenovali novú vládu a s tým uskutočnila sa

tá dávno predpovedaná okolnosť o rozklade koalície v jej jednotlivé čiastky. Ľudová strana následkom toho obdržala úplnú slobodu účinkovania a v budúcnosti na nič netreba jej ohľad brať, ako na jej programm. (Hlučné schvalovanie). Ja som tej mienky, že ľudová strana súhlasí so mnou, keď sa ta vyslovím, že jeho veličenstvo má právo vymenovať vládu mimo stranok a parlamentu stojácu a že my takú vládu dotiaľ nedržíme za protiústavnú, kým hladí zadovážiť si väčšinu v parlamente, alebo v páde sa jej to nepodarí, novými voľbami apelluje na krajinu. (Schvalovanie.)

Dve otázky ležia prítomne pred nami Či s dôverou máme sa chovať ku novej vláde a aké stanovisko zaujímame v otázke *indemnity*: Tá okolnosť, že nová vláda utvorená je z čisto 67. strany, nás, ktorí sme tiež 67., ku ničomu, ani k dôvere neviaže. (Tak je! Hlučné schvalovanie.) Naš programm, od programu iných 67. krom iného aj v tom sa líši, líšil sa v minulosti aj v parlamente, že my máme iné náhľady sveta. My teda vrátime sa k opozicionálnemu základu vlastného programu a tá skutočnosť, že členovia novej vlády, prívrženci sú práve toho politického smeru, proti ktorému utvorená je naša strana, oprávňuje nás k najväčšej nedôvere. (Tak je!) To nám je najviacej luto, že so správcu torby kultu a výučby, keď aj len dočasne, poverený je človek nekatolíckeho náboženstva a bolí nás to tým viacej, bo jeho veličenstvo vynimečné právo najvyššieho patronátu práve skrze tohoto ministra prevádza. Z tohoto ct. porada nasleduje, že my ku tejto vláde chováme sa s nedôverou aj v tom páde, keby v jej programme, ktorý posiaľ neznáme, predchádzaly aj také návrhy, ktoré by sodpovedaly našemu programu.

Druhá otázka je povolenie alebo odoprenie *indemnity*. Pofažne tohoto úprimne vyznajúce, tej mienky som, že snemovňa na každý pád odhlasovať má *indemnitu*, bo *indemnita* krajine je potrebná a terajšia vláda není príčinou prítomného *ex-lex* stavu. K tomuto ešte len toľko dodávam, aby sme v tejto veci neviazali našich členov a nerobili z toho otázku strany. Včul ale, keď som tu poprvé ako nie minister, prosím o dovolenie, aby som vysloviť mohol vám moje vrelé vďaky za tú podporu, ktorej som z

vašej strany účastný bol počas mojho ministerstva.

**Ján Molnár:** S grófom Aladárom Zichy úplne súhlasí v tom, že o zákonitosti terajšej vlády pochybovať nemožno, bo kráľ má právo vládu vymenovať. Ohľadom na členov a zostavenie jej ale, tejto vláde on ničeho neodhlasuje.

Náhľady svoje o terajšej vláde v odôvodnených rečiach vysvetlili krajinskí vyslancovia: Štefan Adamovits, Julius Jánoky-Madocsány, Štefan Rakovszky, Mikuláš Zboray a Edmund Beniczky. Po zaklúčení debatty gróf Aladár Zichy vyslovil uzavretie: ľudová strana nemá dôveru ku terajšej vláde, záležitosť indeminity ale nepovažuje za otázku strany.

S odôvodnením tohoto stanoviska v snemovni poverený je krajinský vyslanec Mikuláš Zboray.

#### Zo snemovne.

Khuen-Héderváryho vláda predstavila sa 24. januára predpeludním v snemovni vyslancov. Predstavenie novej vlády v snemovni vyslancov následkom škandálov kroz Justhovcov vyvolaných, pre Khuena dost hladko vypadlo. V snemovni veľmožov ale popoludni novú vládu náležite vyobracali Julius Várossy arcibiskup kaločský a gróf Ferdinand Zichy.

V utorok 25. decembra v snemovni vyslancov držal veľkú reč Mikuláš Zboray a v mene kresťanskej ľudovej strany novej vláde vyslovil nedôveru.

## Z CUDZOZEMSKA.

**Rakúsko-Uhorsko a ruská tlač.** Londýnsky zpravodajca petrohradského časopisu «Novoje Vremja» Božidarovič Wesselitzky ešte v decembri navštívil vo Viedni rakúsko-uhorského zahraničného ministra grófa Aehrenthala a sa s ním za jednu hodinu rozprával. O tomto rozhovore teraz účtuje svojmu časopisu. Zahraničný minister s polutovaním poznamenal, že 20 rokov zo svojho života marne venoval na to, aby medzi rakúsko-uhorskou monarchiou a Ruskom nastal vrúcny pomer. Preto sa nazdáva, že v Rusku musí byť jedna strana, ktorá silou-mocou chce nepriateľstvo s monarchiou.

— V Rusku — vyhlásil potom zahraničný minister — annexiu Bosny a Hercegoviny ale mylne pri vlastňujú vplyvu Nemecka. Ale celkom mylný je aj ten náhľad, že by Nemecko hocjakým spôsobom vplývalo na politiku monarchie. Keby kto, tak Rusko by mohlo na ňu vplývať.

— Náš pomer k Rusku sa polepší — pokračoval minister — lenže k tomuto je potrebný čas, udalosti nemožno náhliť. Môžete byť presvedčený, že my viac

žiadnu polemiu, ani direktnú, ani indirektnú nezačneme s ruskou tlačou.

— Či monarchia nemieni v blízkej budúcnosti znova napredovať na Balkáne? — pýtal sa nato novinár.

— Ani v blízkej, ani v ďalekej budúcnosti — odpovedal gróf Aerenthal rozhodne. — Toto som vyhlásil už aj v delegáciach, ba čo je podstatnejšie, je tá okolnosť, že sme novibazarský sandžak vyprázdnil, čo presvedčivo dokazuje, že Rakúsko-Uhorsko vôbec nemieni na Balkáne ďalej napredovať.

Potom zahraničný minister ešte rozhodne vyhlásil, že otázka balkánskych železníc spoločné zahraničné ministerstvo len z národnohospodárskeho ohľadu zaujíma.

**Neutralisovanie mandžurských železníc.** Ruský zahraničný minister Izvolsky minule odovzdal úradnú odpoveď Ruska veľvyslancovi Spojených Štátov severoamerických na návrh Ameriky pofahujúci sa na neutralisovanie mandžurských železníc. Ruská vláda v svojej note priateľsky rozvinuje príčiny, pre ktoré návrh Spojených Štátov nomôže prijať. Japonsko na ten istý návrh Ameriky minulý týždeň odovzdalo svoju odpoveď. Japonsko si návrh Ameriky o neutralisovaní mandžurských železníc neosvojuje z viac príčin, zvlášte preto, lebo to by ani pre Japonsko, ani pre Čínu nebolo výhodné a hospodárske polozenie Mandžurie by nezmenilo. Čínska vláda si ale návrh Ameriky osvojila. Pre toto Japonsko poslalo vytykajúcu notu čínskej vláde a súčasne urobí vážny krok: privteli si dve severozápadné provincie Korey, lebo si chce zabezpečiť cestu vedúcu po suchu do Port-Artura.



## BESEDNICA.

### Starý a mladý zvonár.

Veru tak. Konečne potom Jožka Kulicha jeho otec nemilosrdne ubil, lebo ustavične chodil na vežu zvoníť.

Potom si už otec Jožka Kulicha ani len nepomyslel na to, žeby jeho radostnému synáčkovi čo len na um prišlo, aby na vežu zvoníť chodieval.

Nuž ale hľa, človek mieni a — Jožko mení.

To sa stalo totižto, že Jožka Kulicha jeho otec ešte nemilosrdnejšie ubil, lebo nanovo a nanovo chodil na vežu a zase len — zvonieval.

Teraz sa už etec Jožka Kulicha ani s bitkou neuspokojil a nedôveroval svojmu preradostnému synkovi, aby ten viacej na vežu nešiel a aby tam zase nezvonil, ale sa hneď obliekol do sviatočného a šiel rovno ku

pánu farárovi, aby sa požaloval na starého zvonára, ktorý jeho, už ako premilenému synkovi gazdu Kulicha tak vedel porobiť, že ten bez zvonov ani žiť nemôže.

Pán farár vypočúval sťažnosť nášho starého Kulicha a práve ho chcel uisťovať, že tedy opýta sa o tejto veci starého zvonára, keď tu vstúpil do izby starý zvonár, donesúc dľa každodenného zvyku vežové kľúče do fary.

Starý zvonár bol čestný šedivý človek. Jeho štíhla, vysoká postava sa už trochu síce naklonila, ale v jeho vyschlých ramenách bolo ešte toľko sily, že si s tými dvoma dedinskými zvonmi ľahko vedel poradiť. Len nohy ho už akosi nechcely dobre nosiť, na ktorých nielen po chodníkoch staroby, ale i po vežových schodoch mu už ťažko bolo vykračovať. Tridsaťpäť rokov je totižto už tomu, čo je on zvonárom slávnej obce Dvorník. Jeho zvonenie odprevádzalo mrtvých a žiaľbohu vtedy jeho ruky zvonily na poplach, keď do obce červený kohút zavítal, aby svojimi plamenými krídlami mnoho chudobných ľudí na nivoč doniesol.

Tridsaťročná zvonárska služba je veru nie najposlednejšia a nie je nečestná.

A nášho starého zvonára si v obci vedeli vážiť. Uctil ho každý, či malý, či veľký.

Proto i pán farár bol naproti nemu šetrným, keď ho následkom žaloby starého Kulicha musel osloviť.

— Starký — riekol pán farár — však veru sa ten malý Kulich mnoho obšmieta okolo vás na tej veži?

— Nuž veď, keď má k tomu vôľu — povedal starý zvonár, ani len netušiť, že je proti nemu žaloba.

— Ale je to veru nie tak — skočil mu do reči náš starý Kulich. — Ja nechcem z môjho syna vychovať zvonára. To chcem, aby bol z neho poriadny roľník, ako mu je otec a nie aby pod zvonnicou čas podarobníci zabíjal.

Starý zvonár sa na túto reč zarazil.

— Čo, že ja, zvonár obce Dvorníka, nekonám poriadnu prácu? To hovoríte? Aj že kto zvoní, že ten čas zabíja? No, už som sa zostarel, ale mne takéto niečo ešte žiaden duch nikdy nepovedal. Hej, pane Kulich, či sa pamätáte, keď sme nebožkého vášho otca pochovávali? No, však vám dobre padlo, keď som mu denne i triráz vyzváňal! A potom, však veru načúvate v nedeľu, keď sa do chrámu božieho poberáte, že či sa už ohlási ten starý?

Náš Kulich akoby bol obanoval, že takéto niečo vyrieknul. Hlas jeho sa stal smierlivým, aj usmievať sa počal.

Starý zvonár ale pokračoval:

— Ja som vášho Joška nikdy nevábil, ešte som ho z prvu, kým som ho mohol, i odháňal. Teraz si už neviem s ním čo počať. Príde ten, čo ať aká tuhá zima bola, ešte len i ku zvoneniu na úsvit, keď si vy ešte s chufou odľukujete, Tak ten vie s tými zvonami zachá-

dzať, akokoľvek ja, starý zvonár. Radšej by som nič nepovedal, ale veru — tu sa poobzeral starý zvonár, ako čo by sa bál sám svojich rečí — ale veru mne sa všetko tak zdá, že mojím nástupcom nikto iný nebude, ako váš chlapec...

Starý Kulich pokrútil hlavou, potom podal ruku starému a odišiel domov.

Po tejto udalosti v Kulichovom dome nastala tichosť. Ako čo by sa aj Jožko bol trochu utiahol. I matka hovorila, že Jožkovi už celkom odpadla vôľa od veže. Hovorila, ale ani sama to neverila.

Veď sotva že sa minul jeden týždeň a chlapec zase počal chodiť na vežu.

Chudák starý zvonár ho dosť odháňal. Chlapec mu ale za každým len toľko povedal:

— Darmo ma duríte, ja len tu budem.

A aj vždy tam bol, keď sa len mohol ta dostať.

Konečne privykol na to i jeho otec a tak počas zvonenia neraz sa chválil:

— No, teraz istotne môj Jožo zvoní.

Roky sa miňaly. Z chlapca vyriastol hodný čeladník, driečny šuhaj, za vojaka súci chlapik. A starý zvonár už boi naozaj veľmi starý. Už sotva vedel vláčiť nohy za sebou a na vežu sa už len veľmi horko-ťažko vedel dostať.

Mrkalo sa. Starý zvonár sa pomaly vliekol ku veži. Cestou ohlásil sa pre Jožka.

— Ku dnešnému večernému zvoneniu príjdi, synku na každý pád.

— Starý zvonár bol veľmi dojatý. Sotva bol vstave tie slová vypovedať.

— Bim bom-bim-bom! — ozval sa večerný hlas zvonov.

Starý zvonár zvonil, pracoval, chudák, že sa pri tom až vyhriol. Ako čo by sa mu všetka dávna sila bola prinavrátia na jedno okamženie. Na jedno okamženie, na — odobierku!

Lebo toto bola starého zvonára odobierka!

Potom nastala tichosť.

— Nech vás Pán Boh požehná — tak šeptal starý, ale viac nevedel povedať. Z očí padaly mu veľké horúce slzy. Potom sa ešte raz obozrel na zvony.

— Boh s vami!

Jožko na všetko toto díval sa bez slova. I on bol dojatý, nemohol prísť k slovu. Len keď už sišli z veže, prehovoril:

— Jožko môj, choď ku pánu farárovi a prevezmi kľúče. Od tohoto času ty budeš zvonárom v Dvorníku.

Minuly dva roky.

Starý zvonár uľahol do postele a raz len zadriemal — zaspal ako dieťa...

Ale sa viacej nezobudil k tomuto životu, lež k tomu druhému, k tomu večnému životu.

... Hore Dvorníkom idú s pohrabom. Zvony vyzváňajú! A ako bôľne, ako žalostne! Nikto nezostal doma, ani starý, ani mladý, ani chudobný, ani bohatý. Každý je tam, na pohrabe...



Mauri na postriežke.

Lebo štyridsaťpäťročná zvonárska služba zaslúži |  
takúto poslednú počesť.

A zvony len zvvnily, oplakávaly verného zvonára.  
— Bim-bom-bim-bom!



## CHYRNIK.

Nový radca pri veľvyslanectve vo Vatikáne. Ján *Ciszarik*, nekdý professor bohoslovía v Košiciach, od viacej rokov uhorský cirkevný referent v Ríme, ministrom zahraničných záležitostí vymenovaný je za radcu pri uhorsko rakúskom veľvyslanectve vo Vatikáne.

**Chýry z biskupstva košického.** Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* v ostatnom obežníku cirkevnom minulého roku uverejnil disciplinárne pravidlá učiteľov, dľa nového školského zákona zostavené označil spolu aj patričných sudcov a nariadil, že pre všetky náboženské katolícke školy svojho biskupstva ako úradné tie noviny treba považovať, ktoré odporúčané sú sborom biskupským a vychodia nákladom spoločnosti Svätostefanskej. — Katolícka ľudová Jednota košického biskupstva, ako sme minule spomenuli, 11. januára vydržovala v Košiciach veľkú poradu, ktorej predsedali; osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie*, praelát-kanonik Ondrej *Kozora*, dr. Alois *Klekner*, tunajšej akadémie direktor na odpočinku. Na porade súčasťnilo sa do 150 duchovných, 20—40 učiteľov a početní z inteligencie a pospolitého ľudu. Vydržovanie agitacionálnej nedele cieľom rozširovania Katolíckej Jednoty po území košického biskupstva jednohlasným uzavretím ustálené bolo na 30. januára. — V katolíckom autonómnom kruhu počas februára a marca vydržovali budú poučné prednášky: barón Julius *Jósika* kaplán, dr. Ervin *Karsai* kňaz praemonštratský a professor gymnasiálny, dr. Elemér *Varju*, direktor muzea a Arnold *Hoffmann* professor bohoslovía. — Dr. Engelbert *Mázy* hlavný direktor gymnaziálnych škôl okresu košického odcestoval na vizitáciu sebe sverených ústavov učebných. — Ján *Gillinger* professor blavnej realky 9. januára v katolíckom čitateľnom kruhu peknú prednášku držal o pravej výchove detí. — Dr. Alois *Klekner* katolíckemu čitateľnému kruhu daroval 10 korún. — Arnold *Hoffmann* professor a dekan semenišťa 17., 19. a 22. januára v Kazincyho kruhu držal prednášku s názornými obrazmi o Napoleonovi I., ako o vodcovi vojenskom. — Julius *Hankó* farár z Girincs, vymenovaný je na uprázdnenú faru mesta Mád. — Na podporu kostola mesta Sátorajhajhely gróf Dioniz *Andrássy* daroval 1000 a Štefan *Sulyovszky* direktor jeho panstva 200 korún. — Spolok katolíckeho tovaryšského spolku v Jászove cez vianočné sviatky a 9. januára usporiadal pekné divadelné predstavenia, na ktorých prítomní boli premonštratskí kňazi ako podporovatelia spolku, ktorému praelát praemonštratský z tej príležitosti daroval 20 korún.

**Chýry z biskupstva Spišského.** Jozef *Fischer* aj naďalej zostane ružomerským administrátorom. — Spravovanie lučivňanskej fary osvietený pán biskup sveril Jánovi *Hanuska* kaplánovi lipnickému. — Jozef *Hübel* v Letanovcách ponechaný je za kaplána. Preložení sú nasledujúci kapláni: Karol *Machay* z Hruština do Turdošina, Atadár *Polacsik* z Hýb do Zubrohľavy a Michal *Szombati* zo Zubrohľavy do Lipnice. Novovysvetení kňazi, ktorým osvietený pán biskup dňa 2. januára udelil sviatosť posvätenia kňazstva, poslaní sú za kaplánov: Alexander *Borzsenszky* do Kluknavy, Ján *Bukna* do Zubrice, Peter *Matész* do Zázrivej, Ignác *Panyák* do Hruština a Jozef *Szlaneczay* do Hýb.

**Chýry zo Šárisa.** *Prešov:* Adalbert *Zaborovszky*, praepošt a mestský farár, vo veľkej porade Katolíckej Jednoty 11. januára v Košiciach vydrživanej, na ktorej súčasťnilo sa veľa duchovenstva zo stolice šárišskej, prednášky a reči pri porade povedané, početnému obecnstvu vysvetlil v jazyku slovenskom. — Katolícky kruh Rákócziho 2. februára usporiada zábavný večerok s hudobným predstavením. — *Bardijov:* Z tých dvoch millionov, ktoré štát rozdal ku podpore jednotlivých mestských právomocností, tunajšiemu mestu ušlo sa 4 tisíc korún. Predstavenstvo mesta poďakovalo sa za túto podporu, ponevác nezodpovedala očakávaniu obecnstva. — *Ternye:* Anton *Mikita* tunajší horlivý farár, peknú prednášku s názornými obrazmi o svätej zemi usporiadal tu 6. januára a v obci Kapi zas 8. januára. — *Nagykladna:* Ján *Ivaneczky* tunajší horlivý farár a titulárny kanonik, všestranne známy veľký dobrodinec ľudu a obetivý podporovateľ každej dobrej veci, košickému katolíckemu čitateľnému kruhu veľkodušne daroval 100 korún. — *Szinye:* Katolícka ľudová Jednota aj na tento rok utvorila sa tu so 124 členami V obci *Bányavölgy* Katolícka Jednota má prítomne 80 členov. — *Kajáta:* Emil *Tokár* tunajší notár 15. januára do stavu manželského vstúpil so slečnou Mariannou *Hortulányi*, dcerou Ondreja *Hortulányi*, zemana z Prešova. V sprievode peknej, hlboko poučnej reči sosobášil ich švager Ján *Dobránzsky*, farár zo Širokeho. — *Kurina:* Prvý tohoročný jarmok vydrživávaný tu bol 19. januára a vypadol veľmi dobre.

**Chýry zo Spiša.** V Majerkách si jeden 25-ročný gazda jednu 14-ročnú dievočku vzal za ženu. To sa pravda len s dovolením vrchnosti mohlo stať. — V mesiaci decembri odviezli z našej stolice do iných krajov Uhorska 216 kusov rožného statku, 2 ovce a 74 ošípaných, do cudzozemska ale 57 kusov rožného statku a 136 ošípaných. — Minulého roku vydal náš podžupanský úrad 1907 cestovných passov, teda o 799 viac, ako roku 1908. — Vlni oddali v našej stolici vrchnostam 1037 zmijavých hláv (vipera), za ktoré patriční dostali odmeny 518 korún. — V Lubici dňa 10. januára v noci doteraz neznámi zloději tamojšiemu mäsiarovi Vildfeuerovi ukradli z jatky jedno celé tela, moe hovädzieho mäsa aj dačo peňazí. Zloději vylámali mreže obloka. — V nižných Repašoch zamrznutého

našli jedného cudzieho muža. — Eduard Szárnovszky, bývalý direktor podolinského gymnáziuma piaristov, dňa 12. januára v 59. roku života svojho v Budapešti zomrel. — V Podolinci dňa 16. januára utvorila sa Katolícka Jednota.

**Millionový dar katolíckym školám.** Vodea anglických katolíkov knieža norfolkský sedem a pol millionov korún obetoval na podporu katolíckych škôl. Medzi anglickými katolikami panuje nad tým neobyčajne veľká radosť. Oni dobre znajú, že katolícka škola veľkú významnosť má v terajších časoch Bohu a katolíckej cirkvi, ako aj čistým mravom neprajných časoch, bo čia je mládež, toho je i budúcnosť. Bodaj by tento príklad nasledovali aj naši katolícki boháči! Vtedy by sa veru nejedna škola mohla zachrániť od zoštátnenia.

**Fozvanie.** Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh usporiada v sobotu dňa 5. februára r. 1910. v hostinci p. Poosa (Vig ulica číslo 18., na rohu Bérkocsis-ulice) Tanečnú Zábavu, spojená s divadelným predstavením a svetovou poštou, na ktorú všetkých známych priateľov Kruhu uctíve povoláva správa. Vstupné: v predprodaji 80 hal., pri pokladnici 1 koruna. Začiatok presne o 8. hod. večer. Čistý výnos venujeme sirotám odumretých členov Kruhu. Vstupenky dostať: V miestnosti kruhu (VIII., Kisstáció-u. 1.) a u gazdu Jána Krajči, v hostinci u p. Poosa (Vig-u. č. 18.) a u každého výborníka Kruhu. O dobré jedlá a nápoje je postarané. K obveseleniu ducha slúži chýrečná cigáňska banda. Prosíme všetkých bratov a sestry slovenské, aby svojich známych a priateľov dovedli, kde sa iste dobre zabavia.

**Druhá kométa.** Kým vedecký svet s veľkou záujatosťou čaká Halleyho kométu, ktorá sa v máji priblíži k našej zemi, dotedy neočakávane o zjavení sa jednej inej kométy prichodí chýr z Johannisburgu v južnej Afrike. Tam totižto videli jednu vlasaticu, ktorá dňa 17. januára tiabla popred slnce. Z Johannisburgu došlý telegramm neni celkom jasný a to sa dá z neho vyrozumeť, že je tá kométa taká skvelá, že ju aj slobodným okom možno vidieť pri slnci. Toto neni nemožné. Príkladom na to je veľká kométa z rokov 1843. a 1882. Možné je ale aj to, že kométu spozorovali hneď po východe slnce, keď sa svetlo slnce ešte celkom nevyvinulo. Jestli je táto zpráva pravdivá, tak nezadlho aj u nás bude možno vidieť túto kométu, lenže po západe slnce. — Z týchto objavov na oblohe nebeskej nemôže sa predpovedať koniec sveta, vojna alebo iná mimoriadna udalosť.

**Týfus v Orave.** Z Trstenej (stol. oravská) píšú, že sa tam a v okolitých dedinách horúčka (týfus) rozširuje. Vrchnosti porobily potrebné ochranné poriadky.

**University v Amerike.** Na území Spojených Štátov Severnej Ameriky je 21 universít, na ktorých študuje 52 tisíc 456 poslucháčov.

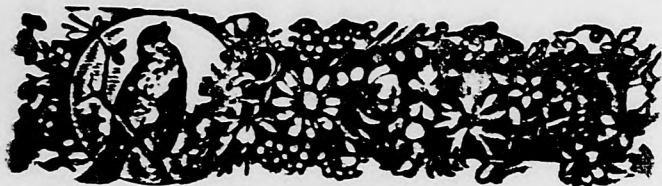
**Zriedkavý vek.** V Lubši (Galícia) zomrela istá Maria Klos v 114-om roku života svojho.

**Falošné ptoroctvo o konci sveta.** V každom čase, keď sa zjavila na nebeskej oblohe veľká kométa, našiel sa prorok, ktorý predpovedal, že bude koniec sveta. Teraz, keď sa blíži Halleyho kométa, ktorú v máji aj slobodným okom bude možno vidieť, zase strasia svet, že bude súdny deň. Tento raz zo Švédska sa pohlol na cestu nebezpečie oznamujúci chýr. Ako totižto zo Stockholmu oznamujú, tam veľkú rozčulenosť vzbudil článok jedných socialdemokratických novín, že chvost Halleyho kométy v podobe plynu obsahuje modrú kyselinu (kéksav). 18. mája, keď Halleyho kométa bude križovať dráhu zeme, chvost ovzdušie zemegule pravdepodobne otrávi. Nato potom Nobelovskou odmenou vyznačený profesor Arrhenius uverejnil v jednom časopise uspokojujúci článok. Ustálil totižto, že v kométach je riadne modrá kyselina. Ale táto jedovatá otrava nachodí sa vždy v takom nepatrnom množstve, že toho sa naskrze netreba obávať, že by Halleyho kométa otrávil ovzdušie zeme. Zem už prešla cez modrú kyselinu obsahujúci chvost kométy bez toho, že by človečenstvo z toho čo len v najnepatrnejšej miere škodu bolo malo. Dľa profesora Arrheniusa chvost Halleyho kométy menším nebezpečím hrozí, než všeobecný štrajk vo Švédsku. Direktor hvezdárskeho ústavu v Stokholme profesor Bohlin má za to, že modrá kyselina je len v zrnie kométy. A keď aj vo chvoste je, tam len v takom nepatrnom množstve môže byť, že z toho pre človečenstvo žiadne nebezpečie nepovstáva. Ani to nepovažuje za cele isté, že by chvost kométy vôbec dosiahol zem. K tomuto by bolo potrebné, aby chvost kométy bol najmenej 22 millionov kilometrov dlhý.

**Správa kancelárie vlamačov.** Nagyváradská policia, ako odtiaľ oznamujú, odhalila jednu, po celej krajine účinkujúcu bandu lúpežníkov. Banda v Nagyvárade mala hniezdo a jej vodcom bol plechársky majster Ludvik Suran, ktorý od desať rokov žije z toho, že vedie kanceláriu vlamačov. Členovia bandy totižto všetku korisť, ktorú v krajine pokradli, skladali u Surana, ktorý potom upovedomil členov bandy, že koľko sa im z koristi dostane. Posledne v meste Déva členovia bandy ukradli 8000 korún. O krádeži v Déve vo väzení sediaci starší brat Surana písal svojmu bratovi. Toto sdelenie prezradilo plechárskeho majstra, že čo to má za úrad. Surana na to hneď zatkli. Nebezpečného človeka viac kráľovských fiškalátov dalo hľadať s odvolávaním sa na to, že na všetkých vlamačov v krajine potahujúce sa zápisky má pri sebe.

**Nový verejný notár.** Minister pravosúdia prešporškého námestného verejného notára dra Viktora Duscheka vymenoval za verejného notára do Pezinku.

**Zprísnenie skúmania lichvy.** Minister orby všetkým stoliciam poslal obežné nariadenie, v ktorom ich vyzval, aby skúmaním lichvy povereným zverolekárom naložily, aby na jarmoky dohnaný statok čo najprísnejšie a najpunktovnejšie preskúmali. Príčinu ku vydaniu tohoto nariadenia zavdala tá okolnosť, že v poslednom čase na jarmoky ženú lichvu veľmi po



## HOSPODÁRSTVO.

### Hnojenie ozimín.

Aby oziminy dobre prezimovaly, potrebné je pod ne dobre hnojiť, lebo zdravá, silná a vyvinutá rastlina lepšie vzdoruje zimným nehodám, než siatina slabá, nevyvinutá. Preto neni ľahostajné, že oziminám čerstvý, maštalný trus nedostačuje a žem treba silnejšieho hnojenia. Odporúča sa tedy pod oziminy hnojiť umelými hnojivami, ktoré nielen za maštalný hnoj úplne nahradia, lež ktoré, keď ich primerane upotrebujeme, značne zvyšujú aj výsledok žatvy.

Lebo jestli roľník chce vyhnúť tomu, aby v úrode aj po hnojení maštalným trusom sklamal, nesmie hnojiť len jednostranne. Rastlina k pravidelnému vývinu potrebuje dusík, kyseliny fosforové a draslo a ponevác v každom umelom hnojive sa zväčša, len jedna z týchto výživných látok nachodí, nedostačuje používanie len jedného hnojiva. Oziminy potrebujú zvlášte fosforovú kyselinu a draslo. Fosfor napomáha vyvinovanie sa zrna a zväčšuje jeho váhu, draslo poisťuje pravidelný a silný vzrast rastliny, zväčšuje pevnosť stebľa, tak, že obilie nepolahne, bude z neho dobrá a záživná slama. Lenže draslo chráni rastlinu aj od mrazu a suchoty. Z umelých hnojív, v ktorých je fosfor, v ľahšej pôde upotrebuva sa Thomasova múčka (400—600 kilogrammov na 1 hektar), alebo múčka z kostí (400—500 kilogrammov na 1 hektar). Pre pôdy ťažšie hodí sa superfosfat (300—400 kg. na 1 hektar), z draslomatých umelých hnojív sa odporúča kainit (400—600 kg. na 1 hektár), ktorý už aj pre soli v ňom obsažené obilie veľmi radomá; na veľmi ťažkých pôdach namiesto kainitu možno upotrebiť 40 percentovú draslomatú soľ (200—300 kilogrammov na 1 hektar).

Dusík pri hnojení treba upotrebovať opatrne a v menších dávkach, aby rastlina nepolahla. Na ťažkých pôdach môže sa upotrebiť k oziminám aj chilská sinitra (100—150 kilogrammov na 1 hektar) a táto sa môže aj na jar rozsiať po ozimine.

Umelé hnojivá sa pri oziminách veľmi dobre vyplácajú. Ale len tak, ak ich primerane upotrebujeme. Ony tak značne napomáhajú výsledok žatvy, ako to samým maštalným trusom nikdy docieľiť nemôžno. Lenže treba mať vždy na pamäti, že hnojenie umelým hnojivom má byť vždy úplné, len takéto hnojenie zabezpečí žiadaný výsledok. Neni radno zanedbávať hnojenie draslom, lebo bez dostatočného drasla žiadna pôda nevydá taký úžitok, aký by vydala s ním.

### Dobré chutnanie!

Zdravý žalúdok si zachováme, netrápia nás tlačené, bolenie žalúdka odkedy potrebujeme Feller rebarbara Elsa-pilulky k prehnaniu. Všetcia to hovoria, čo ich raz upotrebili. Mprobujte to aj vy, bo tieto pilulky riadia stolicu a napomáhajú trávenie. 6 škatuliek franko 4 koruny. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná-ulica číslo 18. (Záhrebská stol.)

## DOPISY.

Csermend (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Otený Pán Redaktor!*

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane.»

Drahí bratia! Na každý pád je to znak patrného pokroku ohľadom vzdelávania sa, keď aj tvrdou prácou sdrsntená ruka roľníka — jako náš Oblokovčan — chytá pero do ruky pre svoje noviny. Len pokračovať. Avšak nie jakokoľvek. N apříklad: Kto chce písať do novin, musí vedieť, že jeho článok má mať istý určitý, všeobecnosť zaujímavý cieľ. Teda nesmieš písať len preto, aby tam jeho pár riadkov prišlo na svetlo, bez ohľadu na toho, že si ty v nich dve na tri poznášal bez všetkého smyslu! — jako aj môj dobrý Oblovčan v dopise predošlého čísla.

Čo to zaujíma na príklad Šarišana, Prešporčana, alebo Tekovčana, že pre obtížnosť cesty každú nedeľu a sviatok Oblokovčani do jedného nie sú prítomní vo fárskom chráme pri službách božích? Veď je to tak po celom svete, že u prostred prekážok, len tí najhorlivejší konajú zaslúžilé skutky sebazapierania, atď. Teda chceš-li písať, vyber si nejaký určitý predmet s istým cieľom. Ohľadom tohoto predmetu posbieraj si dovedna svoje prirodzené myšlienky, tak, aby jedna druhú plodila, jedna z druhej plynula a len tak, čo si dobre v mysli svojej rosvaril, alebo po sedliacky poviem: čo si dva-trikrát dobre prežoval, až potom to jedenkrát vypluj na papier. Také dopisy pri svetle prirodzeného sedliackeho rozumu složené vďačne aj učenejší človek prečíta.

Keď chceš písať, musíš ale ešte aj to pred očami držať, že noviny sú nie na to, aby rozbroje a nerozumenia zapríčiňovali, lež aby byly nástrojom pokoj a svornosť občanskú podporujúcim, osvetu a čnosť rozširujúcim. Preto nikdy neslobodno bezmyselne uštipkovať tých, ktorých len modlitbou a spôsobom všetkej možnej láskavosti a cestou osvety mal by si získať pre Boha, pre cirkev a pre seba. Teda keď sa aj najdú, ktorí účasť neberú na verejných službách božích: takých nevyvazuj k stlpu verejnej potupy. Takýmto nezrelým, pochabým pokračovaním veru nielen sedliak, nielen dedinský kňaz, lež veru ani sám Kristov apoštol ani posledného žobraka by nebol v stave získať pre Krista. Nuž a ty Oblokovčane chcel by si štychaním-píchaním ku ovčencu Kristovému pripútať ešte veru nie celkom ztratené, lež len ľahostajné ovečky, ktoré dľa svojej osvety a občanského stavu iného spôsobu účinkovanie pastierske potrebujú? My nemôžeme mať za cieľ života rozmnožovať nepriateľov mena Kristového a od cirkve odpuzovať tých, ktorí sú ešte jakou-takou vernosťou ku nej naklonení!

S Bohom! Do videnia, kým si aj čo iného povieme.

*Čermančan.*

\*\*\*

Z Karkócz.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Ctený Pán Redaktor!*

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestan»-e.

Chytám pero do ruky trasúcou sa rukou a chcem ctené obecenstvo o niečom upovedomiť.

Naša obec Karkócz leží medzi Trnavou a Fraštákom, tiahne cez ňu krajinská cesta od Prešporka k Trenčínu a ďalej. Je u nás 1300 obyvateľov a to samých katolíkov, neberúc do ohľadu päť židovských familií, spolu asi 15 duší.

Katolícka ľudová Jednota začala sa u nás v Juliuse roku 1908 pod vedením nášeho cteného rodáka a obľúbeného to pána kaplána dr. Štefana Krajčoviča. Hneď na prvé rečenie dalo sa zapísať 248 údov do katolíckej ľudovej Jednoty. Je to pekný počet, predsa ale je to všetko málo, keď povážime veľký počet obyvateľstva.

Drahí bratia katolíci! Včul sa nám treba sružovať, svrchovaný čas je už raz zo sna povstať a pracovať. Cestovateľ cestujúce vo železničnom vozni, nesedí, aby sa neobzrel, na jednu alebo druhú stranu, ale zkúma svojím zrakom ten vidiek, kade cestuje. Aj my sme takýto cestovatelia; aj my sa obzierame po vidiekoch našich krajov a zúčujme, čo kde vidíme. Vidíme, že všetko sa hýbe a pracuje, všetko a každý len ku svojmu prospechu všetko chce využívať a my teprv teraz prebúdžeme sa, keď sme už aj my mali byť v tuhej práci zamestnaní. Hor sa teda do práce. Mali aj veľkí, starí a mladí, mužskí a ženské sružujme sa v jedno teleso a pracujme usilovne, aby sme skorej dosiahnuť mohli žiadaneho cieľa, to jest to, čo aj Katolícka ľudová Jednota si pred seba vzala, čo jedine našou pomocou môže previesť a spojenými silami vykonať. Vidme čo sa stalo s neobzretými Francúzmi, Pozrime aj na vzdelené Nemecko, jak tam katolíci v duchu kresťanskom pokračujú. Neidem viacej spomínať, dosť na tom, keď si len týchto vezneme za príklad, ale už dosť po venkove, poviem ešte volačo o svojom domove. Máme už u nás aj katolícky spolkový sklep, ktorý by u nás dosť dobre účinkoval, jako aj dovčul ide, keby sme len boli všetci jedného smýšľania: ale — žiaľbohu — aj u nás, tak jako aj inde najde sa kúkol medzi pšenickou, aj u nás sú také pijavice, ktoré sa len z

katolíckych mozolov živia, sami zo seba ale nie sú v stave vyžiť. Ludu katolícky, vstup do seba, uznaj sám od seba a vzdial sa oľ týchto krivonosavcov nenasytých.

Dobre povedal jeden tento krivonosec u nás, že mu boly všetci holuby odletely, ale že mu už po jednom domov priletujú. Hľa, takto sa podajedni naši spoluobčania pridržajú toho katolíckeho seba-povedomia dobre vedia, že čo do katolíckeho spolkového sklepu uložia, že to len prve seba a pre sebe rovných katolíkov skládajú, neberúc ohľad na to, že ten žid podlejší tovar predáva a ľudí k sebe vábi. Vieme dobre, že on nepojde orať, ani kopať, tým menej kosiť, ale len na ulici v letnom čase na stolici vie sa vyvalovať a posmechy robiť z tých ľudí, čo ťažko pracujú. Nechajme ich ale, len my sa milujme vespolek, lebo láska tá až za hrob prechádza. Kdežto viera a nádej tí len pohrob účinkujú. Teda nebudme závislí, lebo tá závisť aj anjelov zbavila neba, ale v láske a svornosti medzi sebou nazívajme a nezávidme jeden druhému. Nazívajme v dobrom predsevietí, potom aj nas sprevádzať bude božské požehnanie, len potom budeme moct povedať so sv. Apoštolom Pavlom: «Dobrý boj som bojoval; beh som dokonal, vieru som zachoval a včul mi je uložená koruna spravodlivosti, ktorú mi dá Pán a aj tým, ktorí milujú jeho príchod.»

S Bohom!

*Jednotár.*

\*\*\*

Z Prievidze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Velactený Pán Redaktor!*

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom milom «Krestane».

Náš ľudový okres volebný sa neľaká ani liberálnej vlády Khuena. My si zas len zvolíme našo vzácného Kolomanka Brestyenzsky, proti ktorému by nezvítazilo ani to najväčšie namáhanie liberálov. Však i sám pán hlavný slúžny Abafi tvrdí, že široko-ďaleko niet tak vydareného ablegáta, jako je pán Brestyensky, ktorý v celkom mladom veku bol zvolený za rychtára nášho mesta.

Škoda, že ľud nenie všade tak verný ľudovej strane kresťanskej, ako u nás.

Ludkovia, zapamätajte si dobre, že jednúc i z toho budeme počet skladať, ako sme sa pri volbách držali. Boh nás bude súdiť čo ľudí, čo občanov, a čo kresťanov.

Nenie možná vec, aby nedržal s ľudovou stranou svedomitý kresťan. Poriadny kresťan ani pri volbách

### Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomôženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeno ľarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

nezapiera a neutláča svoje presvedčenie.

Nech žije náš pán ablegát Brestyenzsky, nech žijú v svojom presvedčení stáli Iudáci, nech žije Iudová strana! Nech zhyne zkazonosný liberalizmus.

S Bohom!

*Bývalý prisazný.*

\*\*\*

Z Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Veľactený Pán Redaktor!*

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto môjho dopisu v našom milom «Kresťane».

Radostne uverejňujem, že máme v tomto pútnickom meste kresťanskú krčmu, a či hostinec. Poriadni Iudáci celého okolia sem chodia. Nejednemu krivonosému padla pečinka do popela.

Iudová strana tu dobre stojí, náš pán farár, ktorý doposiaľ bol prepíatý liberál, nevysiel ešte von s barvou, či sa pripojí k našej drahej kresťanskej strane, alebo nie. Však ja každý pohyb politický uverejním, stanem sa čo. Boh pomáhaj všetkým poriadnym Iudák. Liberáli nech sa zmenia! S Bohom

*Obuvník.*

\*\*\*

Z Vítku.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Veľactený Pán Redaktor!*

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Príslovie hovorí: Tak je to na svete. dobré sa so zlým piete. Je to aj s nejedným roľníkom tak. Má dobré i zlé veci u seba. Modlí sa, sviatosti užíva, steny bytu jeho sú plné obrazami, ale i zlé sa najde uňho; pride voľba a vtedy ani čo by ho diabol bol obsadol, nevšíma si hlas svedomia, nauku náboženstva, napomínanie duchovného otca: a ide za bezhožnými liberálmi.

Je to smutná vec, že ne jeden roľník tak málo charakteru a presvedčenia politického má. Žiaľbohu, ne jeden dobrý gazda sa dá omámiť páleným a dakolkými korunami. Bratia, nebudzme podlými Judášmi.

S Bohom!

*Iudák.*

\*\*\*

Zo Sulán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

*Veľactený Pán Redaktor!*

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mišom «Kresťane».

Nedávno bolo v «Kresťane» uverejnené, že náš vysoko vážený kresťan krčmár Gráčik by mal byť libe-

rál chudáčik. To je omyl. Náš pán notár Bucsányi by síce rád bol, keby tak bolo, ale Gráčik sám vyslovil na svoje kresťanské svedomie, že on verný je Iudovej strane.

A aj my musíme pripomenúť, že i v minulosti pán Gráčik vždy bol poriadnym Iudákom. Vôbec v našej šuranskej farnosti nenie podlých liberálov. Vynikáme tu všetci voličia poriadnym Iudáctvom; naším všestranným vodcom je herský Iudák farár Konyakovszky.

S Bohom

*Kuchta*

### K našemu vyobrazeniu.

Pred niekoľko mesiacmi Španieli viedli vojnu proti Maurom, lepšie povedané Kabylom bývajúcim na morskom pobreží Marokka v Afrike. Marokánski Mauri, ako známo, nosia na hlave biely turbán a odievajú sa od pliec až po päty bielou šatou, takrečeným barnusom. Ako nám to naše vyobrazenie predstavuje, prefikani Mauri do tohoto národného kroju obliekli svojich psov, ktorí pred nimi bežiac, z ďaleka tak vyzerali, ako keby sa sami Mauri štvornožky po zemi plazili. Týmto úg-lom to docielili Mauri, že Španielov ku sebe privábili a potom postrieli, pri tom ale zachránili aj seba samých, bo Španieli strielali na psov, kým oni ukrýval sa za skalami.

### Odkazy redakcie.

P. K. Sz. Do útorku večera nič neprišlo.

B. H. G. Pošlite zprávu o vašom shromaždení.

F. Z. H. Že vraj rozklad! Veď áno, lež medzi sv. Martinom a Budapešťou.

Alfonsko Spíte?

**Zvláštny prostriedok ku čisteniu krve** je «Purjadol» zákonom chránený. Tento praeparát účinkuje veľmi dobre a s istotou a môže sa barkedy užívať. Dorába sa výlučne v lekárni dr. Hellmanna «zur Barmherzigkeit» Viedeň VII, Kaiserstrasse 73—75. Pozorovať treba na meno a ochrannú známku.

**Trpíte na rozličné neduhy?** Trapia Vás lámka, pakostnica, bolenie hlavy a zubov? Prechladnul a priťahol ste si daakú chorobu prievanom? Oprobujte bo-lasti zastavujúci, liečivý, každého slabého posilňujúci Fellerov Elsa fluid. Ten skutočne pomáha a neni pustá reklam Tucot na prábu franko 5 korún. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

**Neváhajte, keď vás hlava  
bolí lež potrebujete hneď**

**Beretvás-pastille**

ktore za desať minút zastavia najtuhs  
migrén-hlavy bolenie.— **Cena K 1.20.**  
Lekármi odporúčaný liek.

**K dostaniu v každej lekárni!**

**Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest.** Pri 3 škatulkách  
vasielka franko..

## Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 15. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: cisárska K 29 00—30 00, stolnobelohradská K 28 30—29 80, peštianska K 28 15—29 20, banátska K 28 15—29 10. — *Raž*: prvotriedna K 19 40—19 55, druhotriedna K 19 20 do 19 30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14 40—14 50, druhotriedny K 13 90—14 10. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 16 00—16 20, druhotriedny K 15 00—15 40. — *Kukurica*: K 12 20—12 30 *Repica*: K ———.

### Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22 20	21 80	21 40	21 00	20 60	20 10	19 10
		č.	7	7 1/2	8		
		K	17 30	15 20	7 00		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

**Drobné otruby:** K 6 00, hrubé K 6 20.

**Strova:** fazuľa obyčajná biela K 21 00—22 00 fazuľa strakavá K 16 00—17 00. — **Hrach:** nelúpaný, čistý K 31 00—33 00, lúpaný K 45 00—54 00. — **Šošovica:** čistá K 25 00—35 00. — **Konopné semä:** K 20 00 do 22 00. — **Mak:** K 57 00—58 00. — **Rasca** (kmín) Kor. 107 00—108 —. Všetko po 100 kilogr.

**Sviňská masť:** budapeštianska K 174 00—175 00, vidiecka K 000 00—000 00.

**Slanina:** mestská 4-kusová K 136 00—137 00, 3-kusová K 148 00—149 00. vidiecka K ——— za 100 kilogr.

**Datelinové semä:** Červená datelina K 158 001 70 00, lucerna jasnozrná K ——— za 100 kg

**Lekvár:** srbský K 44—00, bosenský K 54 00—56 00 po 50 kilogr.

**Slivy:** bosenské (100 kusové) K 22 50—23 00, srbské (100 kusové) K 22 50—23 00 po 50 kilogramoch

**Spiritus:** Rafinovaný odaný vo veľkom 178 00 do 179 50. Denaturalizovaný, ku priemyselným účelom jeden baril 50 00—51 00.

**Petrolej:** Fiumánsky krištálový K 35 50, fiumánsky White Star (\*\*\*) K 29 20 za 100 kilogr. so sudom.

**Zemiaky:** (hornouhorské) ružové K 6 50—7 00, žlté K 6 80—6 80 za 100 kilov.

**Koloniálny tovar:** *Cukor* v klobúkoch K 82 00 do 82 50, kockový K 84 00—84 50, žltý K 82 00—82 50 za 100 kilogr.

**Vajcia:** prima uhorské K 76—78, od Tisy K 74—75, sedmohradské K 74—75 jedna kysťňa, obsahujúca 1440 kusov vajec vo veľkom.

**Maslo:** k čaju K 2 70—2 90, k vareniu K 1 80—2 40 syr 20—24 h.. všetko v kilogramoch vo veľkom.

**Drúbež** (hydina) živá. Husy krmené K 1 60—1 70 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1 80—3 20 slepky na polievku K 3 30—4 30 za jeden pár.



### Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšíreným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách shotovujú z kalmuku a barchetu, odhodlali sme sa, že zvláštnej trvanosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobu pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sodpovedajú všetkým nárokom objednávateľov.



### Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovec na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 60 kr.

Už dva predmety na prábu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.



Ku objednaným pokrovcom možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lachvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoot Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2 20.

Výlučná adresa objednania:

**SOHR, rozposielajúca osada uhorských pokrovcov na kone SOMOGYSZILL.**

Za dobrotu a povodnosť tovaru záruka. Za nezodpovedne dáme zpiatky peniaze.

### Náhradu hudobného sboru.



tvoria moje najnovšie fonografy gramofony, ktoré bezchybné funkcionujú a za najlacnejšie fabričné ceny pusiela

### HANNS KONRAD

c. a k. dvorný zasielca Brüx č. 1904. (Čechy)

Fonografy s 2 valcami K 9.— Gramofony s dvomi najnovšími hudobnými kusmi K 22 —, 26.—

Prosíme žiadať si môj tohato ilustratívny hlavný ceník sviacej ako 3000 v obrázeniach.

Zasielka s poštovou dobírkou. Žiadajte riziko! Zamena povolená.

### Viac ako 3000

vyobrazenia potrebných článkov

príležitostných darov každého druhu obsahuje môj najnovší hlavný ceník, ktorý každému hneď

**darmo** a franko odošle.

C. a k. dvorný zasielca **Hanns Konrad**

Brüx číslo 1912. (Čechy.)

### Osnamy prijíma

administrácia

**KRESTAN**

Herbábny podtosforokysť

## Vapenno-železný-sirup

od 40 rokov lekární preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztapa šajm vlihuje k šel a podporuje chuť k jedeniu. Dvina trávenie a obnovu a pôsobí nádeštetko k tvorbeniu krvi kostí zvlášte pr slabých deťoch.

Cena jednej flašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Výlučný dorabateľ a hlavný zasielca dr. HELLMANNA lekáreň „zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Türök Budapest.

Pôvodný len s touto odevnou značkou



Výstava pred palatinom

Herbábny sošený

## SARSAPARILLA-SIRUP

od 35 rokov obchod uvedený a vrete odporúčaný. Výborný vliudne pôsobiaci prostriedok k prehnatiu. Odstranuje tvrdú stolicu a neprijíma jej následky a či-ti krv. Cena jednej flašky 1 K 70 h. Poštou o 40 h. viacej pr zaobalenie.

Wien, VII./I. Kaiserstrasse 73-75. Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

(Herbábnyho nástupca.)

